

honorum nostrorum substantia, quod pertinet ad divites et pauperes; ad divites, ut corde et opere perficiant; ad pauperes autem, ut (1) corde saltem compatiantur. Clamemus: «Hosanna in excelsis,» quod pertinet ad contemplantes. Si sic faciemus, beati erimus, et cum sanctis Apostolis jumento comparabimur. Ipsi vero Apostoli erant velut jumentum, cornibus nocivis carentes, Christum portantes in cornibus suis a mari usque ad mare, et ad terminos orbis terrarum. Occurre igitur, filia Sion, Regi coronato diademate misericordiae, antequam veniat coronatus corona justitiae. Quis tunc poterit nos excusare? Numquid nos excusabit poenitentia, si eam nunc contemnimus? Numquid opera bona, si ea tempore agendi negleximus? Sed si carnis fragilitas nos excusare praesumpserit, attende quod ex adverso stabunt virgines, quae dum essent, sicut et tu, in carne positae, carnis fragilitatem vicerunt. Merito ergo dicet: «Ite, maledicti in ignem aeternum¹,» a quo liberet nos Christus Dei Filius, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in saeculorum saecula. Amen.

¹ Matth. xxv, 41.

(1) Desunt in cod. voces *ad et ut*, qui prius habet *proficiant*.

SERMO XXXIII.

In Traditione Symboli.

Sermo qui sequitur eductus est ex Bibl. Laur. Plut. xvii, cod. xli, fol. 215, cum hoc titulo: Admonitio sancti Augustini de die crastina; de qua nulla fit mentio in toto orationis decursu. De Traditione autem Symboli agitur, quae fiebat saepe in Africa circa finem quadragesimae. Vide Benedictinorum notam ad sermonem cccxii. Concordat in pluribus cum sermone ccxlii appendicis, sed in pluribus etiam differt. Hinc ponendus est in appendice in eundem locum ac sermo ccxlii, cum numero de Symbolo vi. Benedictini autem male illos sermones, qui pertinebant ad sanctam quadragesimam, contra ordinem ab ipsis admissum in operibus sancti Augustini, rejecerunt inter sermones de Diversis.

SYNOPSIS.

I. Symboli necessitas et ordo. II. Ejusdem explicatio.

I. OPORTET utique, dilectissimi fratres, ut in hac sacratissima observatione quadragesimae sicut corpus nostrum mortificamus per jejunium, ita animas nostras vivificemus per spiritale studium, et illuminemus per Dei verbum, ut per interioris hominis voluntatem atque exterioris conversationem possimus in omnibus placere Creatori nostro. Sed haec ante omnia necessaria nobis est fides recta, quia secundum

Apostolum : « Impossibile est sine fide placere Deo¹. » Et ideo, quæso, fratres, ut nobis reserantibus expositionem symboli, attentius audiat, quia doctrina symboli virtus est sacramenti, illuminatio animæ, plenitudo credendi, quia quod in eo docetur ac discitur, et unitas est Trinitatis, et Trinitas distincta personis, et opulentia Creatoris, et misericordia Redemptoris. Hoc nexus infidelitatis absolvitur; hoc vitæ janua panditur; hoc gloria æterna præparatur. Hoc obsecro, fratres, memoriæ vestræ rite ac firmiter commendate, et si quos filios vel filias in baptisate proximo habere desideratis, si intelligibilem ætatem adhuc habent, fidem quam profiteri debent, ante baptismum eos scire faciatis; sin autem ætas illa ad hoc minus idonea est, vos quoque illam fidem, quam pro eis profiteri vultis, cum ad ætatem congruam pervenerint, cognoscite ad insinuandum illis vos debitores esse. Est autem symbolum tale, quod ab Apostolis commendatum firmiter tenet sancta Ecclesia. « Credo in Deum Patrem omnipotentem, usquevitam æternam. Amen. » Repetendus est vobis, dilectissimi, sermo symboli hujus, qualiter ea quæ dicimus, vestris sensibus inseramus.

II. « Credo in Deum Patrem omnipotentem, creatorem » cœli et terræ. » In primis dicit, Credo, quia Dominus noster (1) jubet non discutere divina judicia, sed credere, nec rationem requirere, sed fidem simpliciter et immobiliter exhibere. « In Deum Patrem. » Non ergo ante Deum esse cœpit et postea Pater; quia ergo semper fuit Pater, semper habuit Filium, cui Pater est. « Omnipotentem » vero ideo dicit, quia omnia potest, eique (2) nihil impossibile est, qui cœlum, terram, mare, homines atque omnia quæ sunt, vivunt, sentiunt atque discernunt, non aliquo operis actu (3), sed solo verbi creavit imperio. « Et in Jesum » Christum Filium ejus unicum Dominum nostrum. » Ad-

¹ Hebr. xi, 6.

(1) Cod. male addit non. — (2) Id. cuique. — (3) Id. acto.

vertite quod, quomodo in Patrem, sic et in Filium ejus unicum credendum (1) sit, et quia cum Patre æqualis est Dominus majestate, tantum ipsi quantum et Patri honoris, tantum debemus et servitutis. Jesus Salvator interpretatur, Christus vero a chrismate dicitur; quia sicut antiqui reges ac sacerdotes sacro oleo perfundebantur (2), sic Dominus Deus noster Jesus Christus Spiritus sancti infusione repletus est. « Qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex » Maria Virgine. » Non ergo ex virili semine, sed Spiritus sancti opere caro Christi in utero virginis facta est. Et ideo quæ Salvatorem genuit, et virgo fuit in partu, et virgo permansit post partum. « Passus sub Pontio Pilato. » Iste Pilatus judex erat, illo tempore ab imperatore positus in Judæa, sub quo Dominus passus est; cujus mentio tamen ad temporis significationem (3) pertinet. « Crucifixus, mortuus et sepultus. » Crucem illam, in qua ille crucifixus est corpore, nos per similitudinem gestamus in fronte, et per hanc defendimur (4) ab hoste. Et sicut in veritate natus est Christus, ita et in veritate mortuus et sepultus est. « Tertia die resurrexit a mortuis. » Triduanæ sepulturæ mora evidenter ostendit, quia dum corpus in sepulcro jacuit, anima illa de inferis triumphavit. « Ascendit ad cœlos, » id est, conditionem naturæ nostræ, quam de homine matre natus assumpsit super cœlos in dexteram Dei, hoc est, in honorem Dei Patris collocavit, ut pro nobis propitiator existeret. « Inde venturus est judicare vivos et mortuos. » In ipso corpore venturus est ad judicium, in quo ascendit in cœlum, Christianos judicare (5) et Paganos, justos et peccatores, fideles et impios. « Credo in Spiritum » sanctum. » Advertite, quia sicut in Patrem, ita et in Filium, et in Spiritum sanctum sit credendum. Nam qui vel unam de Trinitate personam non crediderit, in duas illi credidisse non proderit. « Sanctam Ecclesiam catholicam. »

(1) Cod. credendus. — (2) Id. sacro eloquio profundebantur. — (3) Id. significationes. — (4) Id. defendimus. — (5) Id. judicat.

Sciendum est quia Ecclesiam credere, non tamen in Ecclesiam credere debeamus, quia Ecclesia non est Deus, sed domus Dei est. « Catholicam » dicit, id est, toto orbe diffusam, quia diversorum hæreticorum Ecclesiæ ideo catholicæ non dicuntur, quia per loca atque suas quasque provincias continentur; hæc vero a solis ortu usque ad occasum unius fidei splendore diffunditur. « Sanctorum communionem, » id est, illorum qui in hac fide defuncti sunt, societatem in cælis speramus. « Remissionem peccatorum, » quæ nobis præstatur (1) munere Redemptoris, pleniter in baptismo per fidem, et ea quæ post baptismum committimus, per confessionem, et veram pœnitentiam ac bona opera speramus dimitti. « Carnis resurrectionem. » Carnem videlicet, quam in hac vita sub mortali conditione portamus, resurrectionem esse immortalem, ac rationem reddituram pro animæ consortio credamus. « Vitam æternam. » Amen. » Vitam æternam quoque debetis credere in cælis, fratres, veraciter, quod significat Amen, vos percipere posse cum Christo et sanctis ejus, si hanc quam vobis exposuimus fidem fideliter teneatis ac bonis actibus conservetis; quam obsecro ut memoriæ bonæ commendetis, ac digna conversatione probare, et usque ad finem vitæ istius perducere contendatis, ut per hanc æterna præmia consequi, Christo donante, mereamini.

(1) Cod. præstantur.

FINIS PRIORIS PARTIS TOMI CENTESIMI TRIGESIMI PRIMI.

INDEX

TOMI CENTESIMI TRIGESIMI PRIMI.

CLASSIS VI.

SERMONES INEDITI.

SUPPLEMENTUM II,

PARS PRIOR.

CLASSIS I.

SERMONES DE SCRIPTURA.

	Pag.
VINDICLÆ Sermonum sancti Augustini ineditorum.	1
SERMO I. De Lapsu.	3
— II. De Adam.	7
— III. De Josepho.	15
— IV. De Verbis Evangelii Matthæi : <i>Cum venisset Jesus in domum Petri, vidit socrum ejus jacentem, et febricitantem.</i> Matth. viii, 14.	20
— V. De Verbis Evangelii secundum Matthæum : <i>Dixit Jesus Discipulis suis parabolam hanc : Simile factum est regnum cælorum homini, qui seminavit bonum semen in agro suo, etc.</i> Matth. xiii, 24-30.	25
— VI. De Verbis Evangelii secundum Matthæum : <i>Audivit Herodes tetrarcha famam de Jesu, et ait pueris suis : Hic est Joannes Baptista; ipse surrexit a mortuis, et ideo virtutes operantur in eo, etc.</i> Matth. xiv, 1, 2.	29